

Mál nr. 438/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Hundatrygging.

Vátryggingasamningur. Umfang tjóns.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 14. nóvember 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags 3. desember 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. dags. 13. desember 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 17. desember 2024.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M var með hundinn sinn, sem var af tegundinni Whippet, tryggðan hundatryggingu hjá V. Innifalið í þeirri tryggingu var líftrygging með vátryggingarfjárhæð kr. 369.971 auk sjúkrakostnaðar að fjárhæð kr. 550.000. Hundurinn lést í október 2024, en þá var hann rúmlega sjö og hálfis árs gamall. V var tilkynnt um látið. Í kjölfarið fékk M greiddan hluta sjúkrakostnaðar en var hins vegar beðin að útvega frekari upplýsingar um verðmæti hundsins, þ.e. verðmæti á sjö ára hundi af sömu tegund. Kemur fram í málskoti að M hafi átt erfitt með að átta sig á því hvernig ætti að standa að því að útvega þær upplýsingar. Hafi hún því spurt V að því hvort félagið myndi ekki greiða þá fjárhæð sem er að finna í vátryggingarskírteini, þ.e. kr. 369.971. Hafi hún fengið þau svör frá V að sú fjárhæð væri hámarksbætur. Vísaði V jafnframt til þess að samkvæmt skilmálum þeim sem giltu um trygginguna miðist bætur við raunverulegt verðmæti, jafnvel þó hundurinn væri líftryggður fyrir hætti fjárhæð. Hafi V einnig ítrekað beiðni sína um að M útvegaði upplýsingar um verðmæti hundsins, nokkuð sem M taldi sig ekki geta gert, frekar en félagið. Í framhaldinu hafi V ákveðið að koma til móts við M með því að bjóðast til að greiða henni kr. 100.000 í samkomulagsbætur úr líftryggingunni. Það sem M sætti sig ekki við þau málalok ákvað hún að leggja málið fyrir úrskurðanefndina.

M færir þau rök máli sínu til stuðnings að það komi hvorki fram í vátryggingarskilmálum eða skírteini fyrir trygginguna að vátryggingarfjárhæðin, kr. 369.971, séu hámarksbætur eins og félagið haldi fram. Þvert á móti telur M, með vísan í 12. gr. skilmálanna, að greiða eigi alla vátryggingarfjárhæðina þegar líftryggður hundur deyr. Bendir M einnig á að sú niðurstaða sé í samræmi við upplýsingar sem er að finna á heimasíðu félagsins. Þá mótmælir M því að túlka beri 15. gr. skilmálanna með þeim hætti að ekki eigi að greiða vátryggingarfjárhæðina við andlát hundsins heldur sé félaginu heimilt að greiða samkomulagsbætur úr tryggingunni. Telur M ljóst að í skilmálum tryggingarinnar sé við það miðað að greiða eigi alla vátryggingarfjárhæðina við andlát hunds. Í því sambandi bendir M á að einu afskriftarheimildir félagsins sé að finna í 13. gr. skilmálanna (á að vera 14. gr.). Þar komi fram að vátryggingarfjárhæðin lækki um 20% á ári frá og með því ári sem hundur verður 7 ára. Bendi M á að sú lækkun leiði ekki til lækkunar iðgjalda. M fellst því á að V hafi á grundvelli 14. gr. verið heimilt að lækka vátryggingarverðmæti hunds M um 20%. V hafi því borið að greiða M kr. 295.977. Telur M aðra niðurstöðu bersýnilega ósanngjarna enda gangi nokkurra ára gamlir hundar ekki kaupum og sölum líkt og notaðar bifreiðar. Þessu til viðbótar bendir M á að sú nálgun sem félagið byggir á gangi gegn góðum viðskiptaháttum enda komi það skýrt fram á heimasíðu félagsins að vátryggingarfjárhæðin greiðist við andlát hunds og tryggingin sé seld á þeirri forsendu. Máli sínu til frekari stuðnings bendir M á að samkvæmt andskýringareglu vátryggingaréttar beri að skýra umdeild ákvæði skilmálum V félaginu í óhag enda hafi það samið þá einhliða. Að lokum bendir M á að markaðsverð Whippet hvolpa sé kr. 450.000 og að verðmæti hunds M hafi raunverulega verið meira en sem nemur þeirri fjárhæð. M gerir því þær kröfur að V verði gert skylt að greiða sér kr. 369.971 úr hundatryggingunni, að fráðregnum 20%, samtals kr. 295.977.

Í málatalibúnaði V kemur fram að félagið hafi staðfest að M eigi rétt á bótum úr hundatryggingu, ágreiningurinn milli aðila snúi einungis að bótafjárhæðinni. Kemur einnig fram að V telur að í sjálfu sér sé lítill markaður fyrir sjö ára hunda, þ.e. að þeir teljist almennt ekki vera söluvara. Þrátt fyrir þetta

hafi félagið boðist til að greiða M samkomulagsbætur sem M hafi ekki samþykkt að væru fullnægjandi. Því næst bendir V á að í málskoti sé því haldið fram að í 14. gr. skilmála hundatryggingarinnar sé að finna einu afskriftarregluna sem V sé heimilt að beita við uppgjör úr tryggingunni. V mótmælir þeirri skýringu og bendir á að túlka eigi 14. gr. samkvæmt orðanna hljóðan. Þar komi skýrt fram að lækka eigi váttryggingarfjárhæðina um ákveðna prósentu á ári frá og með tilteknum aldri hunds. Það komi hins vegar ekki fram að öll váttryggingarfjárhæðin verði greidd við andlát hunds eins og um væri að ræða bundið váttryggingarverðmæti.

Til viðbótar vísar V í 15. gr. skilmála hundatryggingarinnar en þar segir: „Jafnvel þótt hundur sé líftryggður fyrir hærri fjárhæð en raunverulegt verðmæti hans eru bætur aldrei hærri en sem nemur raunverulegu verðmæti.“ Þá bendir V á að hundatrygging teljist til skaðatrygginga og að uppgjórið fari fram í samræmi við 1. mgr. 35. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga en þar segir: „Sé ekki um annað samið í váttryggingarsamningi á váttryggður rétt á fullum bótum fyrir tjón sitt.“ Bendir V á að með fullum bótum sé almennt átt við markaðsverðmæti eða raunvirði tjónsmunar á tjónsdegi og þá að teknu tilliti til aldurs, notkunar og ástands. Vísar V jafnframt til 1. og 2. mgr. 32. gr. almennra skilmála í þessu sambandi. V byggir á því að váttryggingarfjárhæð sem kemur fram í váttryggingarskírteini feli í sér þá hámarksfjárhæð sem hægt sé að fá greidda. Ekki sé um að ræða bundið váttryggingarverðmæti og því skuli ávallt miða uppgjórið við markaðsvirði hundsins á tjónsdegi og þannig geti bæturnar endurspeglad raunverulegt fjártjón. Félagið ítrekar síðan þá afstöðu sína að þrátt fyrir að það telji að hundur M hafi ekki haft neitt markaðsvirði hafi V engu að síður viljað koma til móts við M með því að greiða kr. 100.000 í samkomulagsbætur, nokkuð sem M hafi hafnað. Þá mótmælir V því að hvolpaverð geti talist réttmætt viðmið við ákvörðun á verðmæti hunds M. Tekur V síðan fram að félagið telji að M hafi ekki tekist að sýna fram á að markaðsvirði hundsins hafi verið meira en sem nemur þeirri samkomulagsfjárhæð sem V hefur boðið til greiðslu. Fer félagið því fram á að nefndin staðfesti að M eigi ekki rétt á frekari bótum en sem nemur þeirri fjárhæð sem V hefur boðist til að greiða M sem samkomulagsbætur, þ.e. kr. 100.000.

Í athugasemdum M, dags. 13. desember 2024, er bent á að V hafi mótmælt því að í 14. gr. skilmálanna sé að finna einu afskriftarregluna án þess að benda á aðra slíka í staðinn. Þess í stað bendi félagið aðeins á 15. gr. Einnig er bent á að miðað við túlkun V yrði einungis öll váttryggingarfjárhæðin greidd úr í tilviki nýfæddra hvolpa, nokkuð sem myndi leiða til þess að 14. gr. skilmálanna kæmi aldrei til skoðunar. Er í framhaldinu áréttað að M telji að skýra eigi öll óljós ákvæði í skilmálum, og ósamræmi innan ákvæða þeirra, sér í hag. Þá ítrekar M að í 12. gr. komi skýrt fram að V beri að greiða váttryggingarfjárhæðina þegar líftryggður hundur deyr. Sú fjárhæð kunni þó að lækka til samræmis við það sem um getur í 14. gr. skilmálanna. Þessu til viðbótar bendir M á að þrátt fyrir að sýnt hafi verið fram á að kaupverð á Whippet hvolpi sé kr. 450.000 fullyrði V að verðmæti sjö ára hunds M hafi verið ekkert. Telur M að V hafi ekki tekist að sanna þessa fullyrðingu. Þá bendir M á að V hafi ekki svarað því sem fram kemur í málskotinu um að tryggingin hafi beinlínis verið markaðssett og seld á þeirri forsendu að váttryggingarfjárhæðin greiðist við andlát hunds. Að lokum kemur fram í athugasemdunum að M átti sig ekki á tilvísun V í 1. mgr. 35. gr. laga nr. 30/2004 enda sé ljóst að M hafi samið við félagið um að fá váttryggingarfjárhæðina greidda við andlát hundsins. Þá er því jafnframt mótmælt að 32. gr. almennra skilmála geti átt við um uppgjórið.

Í viðbótarathugasemdum V, dags. 17. desember 2024, ítrekar félagið sína fyrri umfjöllun um og túlkun á 1. mgr. 35. og 36. gr. laga nr. 30/2004. Bendir V á að af málskoti M megi ráða að gerð sé krafa um að bætur verði greiddar úr líftryggingu hundsins samkvæmt 36. gr., þ.e., að váttryggingarfjárhæðin feli í sér bundið váttryggingarverðmæti. Tekur V fram að þessu hafi áður verið mótmælt og bent á 15. gr. váttryggingarskilmálans í því sambandi. Í því ákvæði komi fram að aldrei verði greiddar hærri bætur en sem nemur raunverulegu verðmæti hundsins á tjónsdegi, jafnvel þó hann sé líftryggður fyrir hærri fjárhæð. Þessu til viðbótar bendir V á að í lagalegum skilningi teljist tjón á gæludýrum sem munatjón. Því eigi 32. gr. almennra skilmála félagsins við í þessu máli. Að lokum hafnar V þeirri fullyrðingu M að markaðssetning félagsins feli í sér staðfestingu á því að váttryggingarfjárhæðin feli í sér bundið váttryggingarverð enda komi skýrt fram á vefsíðunni að kynna þurfi sér skilmála tryggingarinnar.

Álit.

Í þessu máli krefst M þess að nefndin staðfesti að hún eigi rétt á að fá greiddar kr. 295.977 úr hundatryggingu hjá V. Byggir M kröfu sína á að samkvæmt 12. og 14. gr. skilmála fyrir

hundatryggingu beri V að greiða alla vátryggingarfjárhæðina, kr. 369.971, að fráðregnum 20%, samtals kr. 295.977. V sem hafnaði kröfunni, vísaði m.a. til 15. gr. skilmálanna máli sínu til stuðnings. Í því ákvæði er tekið fram að jafnvel þó hundur sé líftryggður fyrir hærri fjárhæð en raunverulegt verðmæti hans er séu bætur aldrei hærri en sem nemur raunverulegu verðmæti. Þrátt fyrir að félagið hafi metið það svo að M hafi ekki tekist að sýna fram á hvert raunverulegt verðmæti hins sjö ára gamla hunds hafi verið er hann lést hafi félagið boðist til að greiða kr. 100.000 í samkomulagsbætur. Jafnframt byggir V á að uppgjör samkvæmt hundatryggingu eigi að fara fram í samræmi við 1. mgr. 35. gr. laga nr. 30/2004. Ekki sé um að ræða bundið vátryggingarverðmæti og því byggir V á því að miða skuli uppgjörið við markaðsvirði hundsins á tjónsdegi og þannig eigi bæturnar að endurspeglar raunverulegt fjártjón.

Nefndin sem fellst á rök V hefur komist að þeirri niðurstöðu að þar sem M hafi ekki tekist að sýna fram á að raunverulegt verðmæti hundsins, er hann lést, hafi verið meira en kr. 100.000 eigi hún ekki rétt á frekari bótum en sem nemur þeirri fjárhæð. Sönnunarbyrðin hvílir á M. Hvað þessa niðurstöðu nánar varðar þá bendir nefndin á að orðalag í 15. gr. skilmála um hundatrygginguna er fortakslaust um að jafnvel þó hundur sé líftryggður fyrir hærri fjárhæð en raunverulegt verðmæti hans er eru bætur aldrei hærri en sem nemur raunverulegu verðmæti. Jafnframt telur nefndin að 35. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga gildi um uppgjörið. Vátryggingarverðmæti hundsins er því ekki bundið heldur tekur það mið af markaðsvirði hans á dánardegi.

Þrátt fyrir framangreinda niðurstöðu, sem byggð er á fortakslausu orðalagi í 15. gr. skilmálanna, telur nefndin ástæðu til að benda V á að séð í ljósi þess ágreiningsefnis sem hér er uppi gætir ákveðins óskýrleika þegar borið er saman efnislegt innitak 14. og 15. gr. skilmálanna. Í 14. gr. kemur fram að vátryggingarverðmæti hundsins haldist óbreytt til sjö ára aldurs en lækki síðan um 20% á ári. Ekki liggur fyrir að sú lækkun leiði til breytinga á fjárhæð iðgjalda, nokkuð sem gæti bent til þess að félagið meti áhættuna vegna líftryggingarinnar út frá upphaflega vátryggingarverðmætinu, en ekki út frá raunverulegu verðmæti hundsins. Séð í þessu ljósi telur nefndin það skiljanlegt að M hafi reiknað með því að fá vátryggingarverðmætið greitt að fráðregnum 20%. Hér spilar einnig inn að mati nefndarinnar að það er mjög erfitt fyrir M að sýna fram á hvert raunverulegt verðmæti hunds, sem ekki telst vera hvolpur, er á dánardegi. Virðist málalíbúnaður aðila í raun benda til þess að þeir séu sammála um að slík sönnun sé erfið. Þessi staða gerir 15. gr. skilmálanna erfiðari í framkvæmd en ella.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á frekari bótum úr hundatryggingu en sem nemur þeirri fjárhæð sem V hefur boðist til að greiða í samkomulagsbætur, þ.e. kr. 100.000.

Reykjavík, 21. janúar 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir